

C-600/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. október 2.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. szeptember 8.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Royal Football Club Seraing

Ellenérdekű felek:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Union européenne des Sociétés de Football Association (UEFA)

Union Royale Belge des Sociétés de Football Association
(URBSFA) ASBL

Beavatkozó fél:

Doyen Sports Investment Limited (az ítélet hatálya alá vonása
érdekében perbehívott fél)

I Az alapeljárás tárgya

- 1 Az alapügy tárgya a Royal Football Club Seraing által a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA), az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) és az Union Royale Belge des Sociétés de Football-Association (labdarúgó társaságok belga királyi egyesülése-egyesület. URBSFA) ellen lényegében annak megállapítása iránt benyújtott kereset, hogy az uniós jogra tekintettel jogellenesek a FIFA által megállapított, azt tiltó szabályok, hogy a játékosok gazdasági jogaival harmadik személyek rendelkezzenek (úgynevezett „*third party ownership*” vagy „*third party investment*” gyakorlatok). E kereset a Royal Football Club Seraing

által e tilalom alkalmazása miatt elszenvedett kár megtérítésére is irányul. Ezzel összefüggésben a FIFA fegyelmi bizottsága szankciókat szabott ki a Royal Football Club Seraing-re, amelyeket a svájci sport-választottbíróóság ítélete helybenhagyott; ezt a választottbíróósági ítéletet a Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) is helybenhagyta.

II. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

- 2 A Cour de cassation (semmitőszék, Belgium) úgy véli, hogy ahhoz, hogy az alapügyben dönteni tudjon, az EUMSZ 267. cikk alapján az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének értelmezésére vonatkozó kérdéseket kell az Európai Unió Bírósága elé terjesztenie, amelyek annak meghatározására irányulnak, hogy e rendelkezések akadályát képezik-e annak, hogy valamely választottbíróósági ítélet harmadik személyekkel szemben az ítélt dolog erejével és bizonyító erővel rendelkezzen, amennyiben az uniós jognak való megfelelés vizsgálatát olyan állam bírósága végezte el, amely nem tagja az Uniónak.

III. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Ellentétes-e az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkével és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével a belga Code judiciaire (bíróságokról szóló törvénykönyv) 24. cikkéhez és 171[3]. cikkének 9. §-ához hasonló, a *res iudicata* elvének rögzítésére irányuló nemzeti jogi rendelkezések olyan választottbíróósági ítéletre történő alkalmazása, amelynek az európai uniós joggal való összeegyeztethetőségét olyan állam bírósága vizsgálta meg, amely nem tagja az Európai Uniónak, és amely bíróság nem jogosult arra, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon az Európai Unió Bíróságához?
- 2) Ellentétes-e az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkével és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével az olyan nemzeti jogszabály alkalmazása, amely harmadik személyekkel szemben – ellenkező bizonyíték hiányában, amelyet nekik kell szolgáltatniuk – bizonyító erőt tulajdonít egy olyan választottbíróósági ítéletnek, amelynek az európai uniós joggal való összeegyeztethetőségét olyan állam bírósága vizsgálta meg, amely nem tagja az Európai Uniónak, és amely bíróság nem jogosult arra, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon az Európai Unió Bíróságához?

IV. A hivatkozott főbb nemzeti rendelkezések

- 3 A hivatkozott nemzeti rendelkezések többek között a következők.

A. A loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international (a nemzetközi magánjogi törvénykönyvről szóló, 2004. július 16-i törvény)

– 22. cikk, 1. §

„A meghozatalának helye szerinti államban végrehajtható külföldi bírósági határozatot a 23. cikkben említett eljárásnak megfelelően nyilvánítják teljes egészében vagy részben végrehajthatóvá Belgiumban.”

– 26. cikk:

„A külföldi bírósági határozatok bizonyító ereje

1. § A külföldi bírósági határozat a bíróság által tett megállapítások tekintetében akkor hiteles Belgiumban, ha az megfelel a hitelességhez szükséges, a határozat meghozatala szerinti állam joga szerinti feltételeknek. A külföldi bíróság által tett megállapításokat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben azok a közrenddel nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen hatást váltanának ki.

2. § A külföldi bíróság által megállapított tények ellenkezőjének bizonyítéka bármely jogszerű módon előterjeszhető.”

B. A bíróságokról szóló törvénykönyv

– 24. cikk:

„Bármely jogerős határozat a kihirdetését követően az ítélt dolog erejével bír.”

– 28. cikk:

„Bármely határozat az ítélt dolog erejével bír, amennyiben kifogásnak vagy fellebbezésnek nincs helye, kivéve a törvényben meghatározott eseteket, és a rendkívüli jogorvoslatok hatásainak sérelme nélkül.”

– 1713. cikk 9. §:

„A választottbírósági ítéletnek a felek között ugyanolyan hatálya van, mint a bíróság határozatának.”

V. A tényállás és az alapeljárás ismertetése

- 4 Az elsőrendű ellenérdekű fél, a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) egy svájci jog szerinti nonprofit szervezet, amelynek székhelye Zürichben (Svájc) található. Az országukban a labdarúgás szervezéséért és ellenőrzéséért felelős nemzeti szövetségeket foglalja magában.
- 5 Alapszabálya szerint olyan szabályozási hatáskörrel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy olyan szabályokat állapítson meg, amelyek kötelezőek mind a

tagjaira, mind – közvetlenül vagy az említett szövetségeken keresztül – az egyes országok labdarúgóklubjaira és az e kluboknál igazolt játékosokra.

- 6 E szabályok célja a sport integritásának, etikájának és szellemiségének előmozdítása, valamint annak megakadályozása, hogy a korrupció, a doppingolás vagy a mérkőzések manipulálása veszélyeztesse integritásukat, illetve a versenyek, hivatásos játékosok és klubok integritását vagy visszaéléseket eredményezzen.
- 7 A másodrendű ellenérdekű fél, az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) egy svájci jog szerinti nonprofit szervezet, amelynek székhelye Nyomban (Svájc) található, és amely az európai kontinens nemzeti szövetségeit tömöríti.
- 8 Alapszabálya szerint célja többek között a labdarúgás népszerűsítése Európában a „fair-play” szellemében, a labdarúgás minden formájának figyelemmel kísérése és ellenőrzése Európában, nemzetközi versenyek előkészítése és szervezése a részvételhez szükséges kritériumok meghatározása révén, „annak megakadályozása, hogy egyes módszerek vagy gyakorlatok veszélyeztessék a mérkőzések és versenyek szabályszerűségét, vagy a labdarúgásban visszaélést idézzenek elő”, és „e célok elérésére törekszik az általa megfelelőnek ítélt valamennyi intézkedés meghozatalával, mint például jogszabályok, megállapodások, egyezmények, határozatok vagy programok elfogadása” (az alapszabály 2. cikke).
- 9 A harmadrendű ellenérdekű fél, a brüsszeli (Belgium) székhelyű Union Royale Belge des Sociétés de Football-Association (URBSFA) közhasznú szervezetként elismert belga polgári jogi társaság. Más egyesületekkel együtt irányítja a belgiumi hivatásos labdarúgás első két osztályát és amatőr labdarúgását. Tényleges tagjai többek között a labdarúgóklubok. A harmadrendű ellenérdekű fél az első két ellenérdekű félben tagsággal rendelkező belga nemzeti szövetség. A belga klubok kötelesek tiszteletben tartani és tiszteletben tartatni a FIFA és az UEFA alapszabályát, szabályzatait és határozatait, nem sértve az általános jogelveket, a közrendet, valamint a vonatkozó nemzeti, regionális és közösségi jogszabályokat. Ezenkívül alapszabálya szabályozási, végrehajtási, sport-, fegyelmi és bírósági hatáskört biztosít számára a belga klubok tekintetében.
- 10 Az ítélet hatálya alá vonása érdekében perbehívott fél, a Doyen Sports Investment Limited máltai jog szerinti magánjogi társaság, amelynek székhelye Sliemában (Málta) található. Gazdasági tevékenységét az európai labdarúgókluboknak nyújtott pénzügyi támogatásra összpontosítja. Alapszabálya szerint a harmadrendű ellenérdekű fél célja többek között: a) labdarúgók vásárlása, b) edzők és menedzserek vásárlása, c) labdarúgók, edzők és menedzserek képviselője, d) labdarúgók, edzők és menedzserek átigazolása különböző klubok között, e) klubok képviselője, f) nyereség szerzése labdarúgó klubokból, illetve aktív szerep azok mindennapi működtetésében, feltéve, hogy tiszteletben tartják a FIFA szabályzatát és bármely más vonatkozó nemzeti vagy nemzetközi szabályzatot, valamint g) kölcsönök nyújtása a labdarúgó kluboknak.

- 11 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél, a Royal Football Club Seraing, amelynek székhelye Seraingben (Belgium) található, a belga jog szerint létrehozott nonprofit szervezet, amely az URBSFA-tagsággal rendelkező Seraing labdarúgóklubot irányítja. A 2013–2014-es idényben a klubot új vezetők vették át, „azzal a szándékkal, hogy a klubot [...] visszavigyék a belga, sőt nemzetközi elitbe”. Az „jelenleg még mindig az 1. amatőr osztályban játszik, vagyis a hivatásos labdarúgás előszobájában, amelynek a lehető leghamarabbi elérésére törekszik jogszerű módon, ami magában foglalja a sport és pénzügyi megerősödés lehetőségét”.
- 12 A FIFA elfogadta a „játékosok jogállásáról és átigazolásáról szóló szabályzatot” (a továbbiakban: STJ-szabályzat), amely általános és kötelező szabályokat állapít meg a játékosok jogállására és a szervezett labdarúgásban való részvételi jogosultságára vonatkozóan. E szabályzat egyes rendelkezései nemzeti szinten közvetlenül kötelező erejűek, és módosítás nélkül bele kell foglalni őket a nemzeti szövetségek szabályzatába. Másokat minden egyes szövetségnek be kell építenie saját szabályzatába.
- 13 2014. szeptember 26-án a FIFA sajtóközleményében bejelentette, hogy „a labdarúgás és a játékosok integritásának védelme érdekében a végrehajtó bizottság elvi döntést hozott, amely szerint tilos, hogy a játékosok gazdasági jogaival harmadik személyek rendelkezzenek, és átmeneti időszakot alakítanak ki”.
- 14 A FIFA a tagjainak címzett, 2014. december 22-én kelt körlevelében tájékoztatta a nemzeti szövetségeket, és így az URBSFA-t is arról, hogy végrehajtó bizottsága a 2014. december 18–19-i ülésén jóváhagyta „az [STJ] szabályzatba belefoglalandó új rendelkezéseket, hogy a játékosok gazdasági jogaival harmadik személyek rendelkezzenek és a harmadik személyek klubokra gyakorolt befolyásáról”, azzal a pontosítással, hogy azok 2015. január 1-jén lépnek hatályba, és hogy azokat a nemzeti szinten kötelező rendelkezések jegyzékébe fel kell venni.
- 15 Az STJ-szabályzat új 18a. cikke („harmadik fél klubokra gyakorolt befolyása”) 2015. január 1-jétől a következőképpen rendelkezik:
- „(1) „Egy klub sem írhat alá olyan szerződést, amely lehetővé teszi vetélytárs klub(ok) számára, illetve fordítva, vagy harmadik személyek számára, hogy munka vagy átigazolás keretében megszerezzék a klub függetlenségének vagy politikájának, illetve csapatai teljesítményének befolyásolására való képességet.
- (2) A FIFA fegyelmi bizottsága szankciókat szabhat ki azokra a klubokra, amelyek nem tesznek eleget a jelen cikkben előírt kötelezettségeknek.”
- 16 Ugyanezen szabályzat 18b. cikke („Harmadik személyek rendelkezése a játékosok gazdasági jogai felett”) 2015. január 1-jétől a következőket írja elő:
- „(1) Egyetlen klub vagy játékos sem köthet harmadik személlyel olyan megállapodást, amely lehetővé teszi az utóbbi számára, hogy részben vagy

egészen térítést igényelhessen a játékos egyik klubból egy másik klubba történő jövőbeli átigazolása esetén, vagy amely valamely jövőbeli átigazoláshoz vagy átigazolási térítéshez kapcsolódó bármely jogot biztosít neki.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított tilalom 2015. május 1-jén lép hatályba.

(3) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó, 2015. május 1. előtti megállapodások szerződéses lejáratukig hatályban maradhatnak. Időtartamuk azonban nem hosszabbítható meg.

(4) A 2015. január 1. és 2015. április 30. között aláírt, az (1) bekezdés hatálya alá tartozó megállapodások időtartama nem haladhatja meg a hatálybalépés időpontjától számított egy évet.

(5) 2015. április végéig az (1) bekezdés hatálya alá tartozó valamennyi meglévő megállapodást be kell vinni a TMS-rendszerbe. Minden ilyen megállapodást aláíró klubnak azt – teljes egészében és valamennyi módosításra vagy mellékletre kiterjedően – a TMS-rendszer alá kell vonnia, megjelölve az érintett harmadik személyre vonatkozó információkat, a játékos teljes nevét, valamint a megállapodás időtartamát.

(6) A FIFA fegyelmi bizottsága fegyelmi szankciókat szabhat ki azokra a klubokra vagy játékosokra, amelyek nem tartják be a jelen mellékletben foglalt kötelezettségeket.”

- 17 Ily módon, a 18b. cikk szerint i. az e rendelkezésekkel ellentétes új megállapodások megkötése teljes mértékben tilos 2015. május 1-jétől; ii. ilyen szerződések 2015. január 1. és április 30. között még megkötethetők és hatályba léphetnek, de csak az aláírásuktól számított egy évig érvényesek; iii. a 2015. január 1. előtt kötött és hatályba lépett szerződések szerződéses lejáratuk időpontjáig továbbra is alkalmazandók, de azt követően nem hosszabbíthatók meg.
- 18 E rendelkezések értelmében harmadik személy „bármely fél, az átigazolt játékos, az átigazolásban részt vevő két klub, illetve bármely olyan klub kivételével, ahol a játékost igazolták” (STJ-szabályzat, fogalommeghatározások, 14. pont).
- 19 2015. január 30-án a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél megállapodást kötött a Doyen Sportsszal, amelynek lejártát 2018. július 1-jében határozták meg. E megállapodás szervezte meg a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél bármely olyan játékosa tekintetében a jövőbeni finanszírozási megállapodások megkötését, akiket a felek közös megegyezéssel választanak ki, és szabályozta a három név szerint megjelölt játékos gazdasági jogainak átruházását; e megállapodás szerint a Doyen Sports „a szövetségi jogokból származó pénzügyi érték” 30%-ának jogosultja lett, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél pedig vállalta, hogy a

játékosok gazdasági jogaiban fennálló részesedését „függetlenül és önállóan” harmadik személyre nem ruházza át.

- 20 2015. április 3-án a Doyen Sports többek között a tribunal de commerce francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű kereskedelmi bíróság, Belgium) előtt keresetet indított a három ellenérdekű fél ellen; 2015. július 8-án a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél önként beavatkozott az eljárásba.
- 21 Ez utóbbi többek között azt kérte a bíróságtól, hogy állapítsa meg az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkében kizárt gyakorlatok (úgynevezett *third party ownership* vagy *third party investment*) teljes tilalmának az uniós jogra, különösen a tőke szabad mozgásához való jogra, a munkavállalók szabad mozgásához való jogra és a versenyjogra tekintettel fennálló jogellenességét, hogy nyilvánítsa semmisnek az ilyen teljes tilalmat tartalmazó valamennyi szabályzatot, hogy kötelezze az UEFA-t „klubengedélyek megadásáról és a pénzügyi fair playről szóló szabályzatának” olyan módosítására, hogy az összeegyeztethető legyen a *third party ownership*, illetve a *third party investment* gyakorlatával, és hogy a régi belga Code civil (polgári törvénykönyv) 1382. cikke alapján – amelynek értelmében aki másnak kárt okozott, köteles azt megtéríteni – fizessen meg részére az említett szabályzat 18a. és 18b. cikkének alkalmazása következtében elszenvedett károk megtérítése címén 500 000 euró ideiglenes összeget.
- 22 2015. július 7-én a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél és a Doyen Sports a 2015. január 30-i megállapodáshoz hasonló megállapodást kötött egy név szerint megjelölt új játékos gazdasági jogai 25%-ának átruházásáról.
- 23 2015. szeptember 4-én a FIFA fegyelmi bizottsága megállapította a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél felelősségét a fent hivatkozott 18a. és 18b. cikk megsértése miatt, mivel megkötötte az említett megállapodásokat; négy átigazolási időszakra megtiltotta számára a játékosok igazolását, és 150 000 svájci frank összegű bírság megfizetésére kötelezte.
- 24 2016. január 7-én a FIFA fellebbezési tanácsa elutasította a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél e határozattal szemben benyújtott fellebbezését.
- 25 2016. március 9-én a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél fellebbezést nyújtott be e 2016. január 7-i határozattal szemben a svájci sport-választottbíróságához, amelyhez a FIFA alapszabályában foglalt választottbírósági kikötésnek megfelelően fordult.
- 26 2016. november 17-i ítéletével a tribunal de commerce francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű kereskedelmi bíróság) megállapította joghatóságának hiányát a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kérelmeinek elbírálására.
- 27 2016. december 19-én a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben.

- 28 2017. március 9-i ítéletében a választottbíróság megállapította, hogy az alkalmazandó jogot
- a FIFA és a svájci jog szabályai, beleértve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményt (a továbbiakban: EJEE);
 - illetve az uniós jog, különösen a Szerződések szabad mozgásra és versenyre vonatkozó rendelkezései jelentik, mint a loi fédérale suisse sur le droit international privé du 18 décembre 1987 (a nemzetközi magánjogról szóló, 1987. december 18-i svájci szövetségi törvény) 19. cikke értelmében vett külföldi jog kogens rendelkezései.
- 29 Megállapította az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkének jogszerűségét, három átigazolási időszakra csökkentette a játékosok átigazolásának tilalmát, és fenntartotta a bíróságot.
- 30 2017. május 15-én a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a 2017. március 9-i ítélet hatályon kívül helyezése iránti keresetet nyújtott be a Tribunal fédéral suisse-hez (svájci szövetségi bíróság). Ez utóbbi 2018. február 20-i ítéletével elutasította e keresetet.
- 31 A cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) előtt a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a code civil (polgári törvénykönyv) 1382. és azt követő cikkei alapján kérte a három ellenérdekű fél felelősségének megállapítását. Azt állította, hogy a három ellenérdekű fél megsérti az uniós jogot azáltal, hogy megakadályozta őt abban, hogy „*third party investment*” vagy „*third party ownership*” szerződéseket kössön, hogy az uniós jog e megsértése megfosztja őt egy finanszírozási vagy fejlesztési eszköztől, és hogy a fegyelmi szankciók hátrányos következményekkel jártak.
- 32 Az, hogy a csapatának magját nem erősíthették meg új játékosok igazolása révén, akadályozta a csapat előmenetelét a sportban. A klubot három egymást követő időszakban is megakadályozták abban, hogy új fiatalokat igazoljon, vagy meghosszabbítsa a fiatalok igazolását a klubban, ami mintegy tíz csapat nevezésének elmaradását és elvesztését eredményezte; mindez az újonnan belépők által fizetett tagdíjak, valamint a klubban a tétmérkőzések során szedett belépődíjak elmaradásában nyilvánult meg.
- 33 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt kérte a cour d’appeltól (fellebbviteli bíróság), hogy állapítsa meg az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkének jogellenességét, mivel azok sértik az uniós jogot és az EJEE-t, ami véleménye szerint a FIFA felelősségét vonja maga után.
- 34 13 joggalra hivatkozott:
- 1) a tőke szabad mozgásához való jog megsértésére;
 - 2) a szolgáltatásnyújtás szabadságához való jog megsértésére;

- 3) a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának megsértésére;
 - 4) az EUMSZ 102. cikk megsértésére;
 - 5) az EUMSZ 101. cikk megsértésére;
 - 6) az EJEE által biztosított tulajdonhoz való jog megsértésére;
 - 7) az UEFA „pénzügyi fair-playre” vonatkozó szabályának jogellenességére, az uniós jogra tekintettel (EUMSZ 63., EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk);
 - 8) a szankciók jogellenességére „az Európai Unió alapvető szabadságaira” tekintettel;
 - 9) a szankciók jogellenességére az arányosság elvére tekintettel;
 - 10) a szankciók jogellenességére a büntetések egyéniesítésének elvére tekintettel;
 - 11) arra, hogy a sport-választottbíróság nem felel meg az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében és az EJEE 6. cikkében foglalt függetlenségi és pártatlansági követelményeknek;
 - 12) arra, hogy e kényszer-választottbíráskodás bevezetése fokozta az Európai Unió alapvető szabadságai megsértésének határfokát, és tágabb értelemben megfosztotta ezeket a feleket a számukra biztosított uniós jogoktól;
 - 13) a sport-választottbíróság 2017. március 9-i ítélete végrehajthatóvá nyilvánításának hiányára.
- 35 Amint arra a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) rámutatott, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt állítja, hogy az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikke sérti az EUM-Szerződés és az EJEE több rendelkezését. Az első, a második, a harmadik és a negyedik jogalap az alapvető szabadságok megsértésére vonatkozik. A negyedik és az ötödik jogalap a versenyjogra vonatkozik. A hatodik jogalap az EJEE által biztosított tulajdonhoz való jogra vonatkozik. A nyolcadik jogalap a fegyelmi szankciók jogszerűségére vonatkozik. A 9–13. jogalap i. a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő féllel szemben a FIFA által kiszabott fegyelmi szankciók, és ii. és a választottbírósági ítélet jogszerűségére vonatkozik az uniós jog fényében.
- 36 Az Unió által biztosított szabadságokat illetően a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél többek között arra hivatkozott, hogy a vitatott tilalom akadályozhatja a tőke szabad mozgását, mivel – mint a jelen ügyben is – megakadályozza a máltai *third party owner*t abban, hogy egy belga klubba fektessen be. Ez a tilalom korlátozza a szolgáltatások szabad mozgását, mivel az

általa a „játékos” költségek (fizetések, átigazolások stb.) tekintetében okozott deflációs hatás a szolgáltatások volumenének csökkenését eredményezi. Azt állítja, hogy a *third party ownership* tilalma korlátozza bizonyos európai polgárok (azok a hivatásos labdarúgó-játékosok, akiknek a nemzetközi átigazolását a „*third party ownership*” apport tette lehetővé) rendelkezésére álló azon lehetőségeket, hogy elhagyják származási tagállamukat annak érdekében, hogy egy másik tagállamban letelepedett klubban találjanak munkát. Úgy véli, hogy a tőke, a szolgáltatások és a munkavállalók szabad mozgásának e korlátozása semmiképpen nem igazolható közérdeken alapuló kényszerítő indokkal.

- 37 A versenyjog tekintetében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél az EUMSZ 102. cikket illetően megállapítja, hogy mivel a FIFA kizárólagos jogot szerzett az átigazolások piacának szabályozására (és ezt követően szabályozó tevékenységének az e piacon jelen lévő harmadik személyekre történő kiterjesztésére), vitathatatlan, hogy e piacon erőfölényben van. A visszaélés abban áll, hogy abszolút módon kizárják az összes olyan jelenlegi és potenciális piaci szereplőt, amelyek nem klubok az érintett piacon, annak érdekében, hogy e piacot a végső tagjai, a klubok számára tartsák fenn.
- 38 Az EUMSZ 101. cikket illetően a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél úgy véli, hogy a 18a. és 18b. cikk, amelyek a FIFA tagjai között az UEFA részvételével létrejött megállapodásból származó eredménynek tekinthetők, versenykorlátozásokat eredményeznek. A befektetési szabadság korlátozásai korlátozzák a klubok finanszírozási szabadságát, és kihatnak az annak középpontjában álló versenyfolyamatra: a klubokat korlátozzák toborzási politikájuk meghatározásában. A „labdarúgás” termék fogyasztói alacsonyabb minőségű terméket fognak kapni.
- 39 A FIFA, amelynek bizonyítania kell, hogy a *third party ownership*, illetve a *third party investment* gyakorlatának teljes tilalma igazolt és arányos jogszerű céljainak megvalósítása érdekében, nem szolgáltat ilyen bizonyítékot.
- 40 A szankciók jogszerűségét illetően a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt állítja, hogy az uniós szabadságokat sértő szabályon alapuló bármely szankció maga is sérti e szabadságokat.
- 41 A FIFA a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által hivatkozott valamennyi jogalapot vitatta, és többek között arra hivatkozott, hogy a sport-választottbíróóság 2017. március 9-i ítéletének anyagi jogereje akadályát képezi annak, hogy ezen eljárás keretében megkérdőjelezzék a *third party ownership* tilalmának jogszerűségét.
- 42 A cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) az 1–6. és a 8. jogalap tárgyában úgy ítélte meg, hogy a bíróságokról szóló törvénykönyv 1713. cikkének 9. §-ából, valamint ugyanezen törvénykönyv 24. és 28. cikkéből az következik, hogy a választottbíróági ítélet a meghozatalának időpontjától kezdve jogerős, anélkül hogy előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítási eljárást

kellene indítani, kivéve, ha azt az állami bíróságnak meg kell semmisítenie. A jelen ügyben a választottbíróági ítélet jogerős, és azt követően, hogy a Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) 2018. február 20-án elutasította a megsemmisítés iránti keresetet, jogerőre emelkedett. Márpedig az ítélet eldönti a szabályzat 18a. és 18b. cikkének az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó vitatott kérdést, amelyet a kártérítési kereset keretében azonos megfogalmazással terjesztettek elő a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) előtt.

- 43 A 9–13. jogalap vonatkozásában a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél hiába vitatja a sport-választottbíróóság és a választottbíróági ítélet által kiszabott fegyelmi szankciók érvényességét. A sport-választottbíróóság hatáskörét egyik fél sem vitatta. Következésképpen a fegyelmi szankciók jogellenességére vonatkozó jogalap, amely a választottbíráskodás kényszerjellegéből következik, nem megalapozott. Továbbá a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a választottbíróóság nem minősül az EUMSZ 267. cikk értelmében vett bíróságnak, és ezért nem terjeszthet előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket a Bíróság elé.
- 44 Úgy ítélte meg, hogy az, hogy a belga vagy külföldi választottbíróóság nem fordulhat a Bírósághoz, ami az EUMSZ 267. cikkből ered, a Bíróság értelmezésének megfelelően önmagában nem teszi érvénytelenné e bíróság határozatait az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel.
- 45 Emlékeztetett arra, hogy a Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) 2018. február 20-i, részletesen indokolt ítéletében megerősítette korábbi ítélkezési gyakorlatát, és kimondta, hogy a sport-választottbíróóság valódi független és pártatlan választottbíróóság, és nem volt oka arra, hogy felülvizsgálja az állandó ítélkezési gyakorlatot.
- 46 A belga Code de droit international privé (nemzetközi magánjogi törvénykönyv) 22. cikkének (1) bekezdése értelmében Belgiumban minden külföldi ítéletet eljárás nélkül automatikusan el kell ismerni. Ezen elismerés következtében Belgiumban megengedett a külföldi határozat ítélt dolognak tekintése. A Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) 2018. február 20-i ítéletéhez kapcsolódó ítélt dolog pozitív hatása, hogy akadályát képezi annak, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) előtt megkérdőjelezhesse a sport-választottbíróóság független és pártatlan bíróság minőségét és az ítélet érvényességét, különösen az arányosság elvére tekintettel.
- 47 Végül a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás kizárólag a határozat végrehajtására, vagyis annak kényszerrel történő végrehajtására vonatkozik. A választottbíróági ítéletet nem érvényteleníti önmagában az a tény, hogy az nem képezte végrehajthatóvá nyilvánítás tárgyát. Következésképpen a szankciók jogellenességére vonatkozó, az ítélet végrehajthatóvá nyilvánításának hiányából eredő jogalap nem megalapozott (13. jogalap).

- 48 A sport-választottbíróóság által az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikke alapján kiszabott fegyelmi szankciókat a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő féllel szemben alkalmazzák, nem pedig harmadik személyekkel szemben, akik továbbra is szabadon űzhetik a labdarúgást. E szankciók tehát a büntetések egyéniesítésének elvére tekintettel nem jogellenesek (10. jogalap).
- 49 A cour d’appel (fellebbviteli bíróság) így arra a következtetésre jutott, hogy az uniós jog és az EJEE-ben biztosított jogok megsértésére alapított jogalapok elfogadhatatlanok vagy megalapozatlanok. A FIFA-nak felrótt állítólagos kötelezettségzegések tehát nem nyertek bizonyítást. Következésképpen a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kártérítési kérelme nem megalapozott.
- 50 2019. december 12-i ítéletével a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) tehát elutasította a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által a 2016. november 17-i ítélettel szemben benyújtott fellebbezést, és megalapozatlannak ítélte az általa benyújtott kérelmeket.
- 51 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben.

VI. Az alapeljárás feleinek érvei

- 52 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél három jogalapot terjeszt elő a Cour de cassation (semmitőszék) előtt.

A. Első jogalap

- 53 A választottbíráskodás kényszerjellegére alapított első jogalapjával a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a következő rendelkezések megsértésére hivatkozik:
- az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése;
 - az EUMSZ 18., EUMSZ 45., EUMSZ 56., EUMSZ 63., EUMSZ 101., EUMSZ 102., EUMSZ 267. és EUMSZ 344. cikk;
 - az Európai Unió Alapjogi Chartájának 15., 16. és 47. cikke;
 - a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke, 2. cikkének 1. pontja, 4. és 5. cikke;
 - az uniós jog tényleges érvényesülésének elve;

- az uniós jog nemzeti rendelkezésekkel szembeni elsőbbségének elve, amely különösen az EUSZ 4. cikkéből és az EUMSZ 288. cikkéből következik;
 - a bíróságokról szóló törvénykönyv 23–28. cikke és 1713. cikkének 9. §-a;
 - a nemzetközi magánjogi kódexről szóló, 2004. július 16-i törvény 22–27. cikke;
 - a polgári törvénykönyv 1383. és 1384. cikke;
 - az alkotmány 149. cikke.
- 54 Az első részben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél emlékeztet arra, hogy a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) előtt arra hivatkozott, hogy a vele szemben egyoldalúan előírt, a sport-választottbíróság előtti kényszerválasztottbíráskodás alátámasztja az Unió alapvető szabadságainak megsértését, és tágabb értelemben megfosztja őt a számára biztosított európai jogoktól.
- 55 Az AT.40208, International Skating Union's Eligibility Rules ügyben az Európai Bizottság a Nemzetközi Korcsolya Szövetség alapszabályában a sport-választottbíróság javára előírt választottbírói kikötésekkel kapcsolatban úgy határozott, hogy: „(57) a fellebbezési eljárásra vonatkozó szabályokat [a szövetség] alapszabályának 25. cikke tartalmazza, és azok kimondják, hogy »a sport-választottbíróság határozatai jogerősek és kötelező erejűek, kizárva a polgári bíróság joghatóságát«. (58) [...]. A fellebbviteli választottbíráskodásra vonatkozó szabályok erősítik a versenykorlátozásokat [...]. A Bizottság úgy véli, hogy a fellebbviteli választottbírói szabályok erősítik a részvételi szabályok által okozott versenykorlátozásokat [...]. A részvételi szabályokkal együtt a fellebbezési választottbíráskodási szabályok megerősítik kereskedelmi szabadságuk korlátozását és a [Nemzetközi Korcsolya Szövetség] potenciális versenytársainak kizárását.”
- 56 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra is hivatkozott, hogy a Bíróság a 2018. március 6-i Achmea ítéletében (C-284/16, EU:C:2018:158) megerősítette, hogy a választottbírói intézmény tényleges bírósági felülvizsgálatnak van alávetve, amennyiben az uniós jog alapvető rendelkezései forognak kockán, és ebből lényegében azt vezette le, hogy a tagállam megsérti az uniós jog teljes érvényesülésének és e jog autonómiájának biztosítására irányuló kötelezettségét, ha bizonyos típusú választottbírói eljárásnak veti alá magát. Még ha a felek önálló akaratából eredő „kereskedelmi választottbíráskodásról” van is szó, elengedhetetlen, hogy lehetséges legyen olyan bírósági felülvizsgálat, amely lehetővé teszi az Európai Unió közrendje tiszteletben tartásának biztosítását. Ugyanúgy (ha nem éppen azt meghaladóan), mint egy kétoldalú szerződés keretében valamely két tagállam által előírt választottbíráskodás esetében, az, hogy a FIFA alapszabálya előírja, hogy a sport-választottbíróshoz kell fordulni, akadályozza az uniós jog teljes érvényesülését, és sérti e jog autonómiáját,

különösen azáltal, hogy megakadályozza, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesszenek az Európai Unió Bírósága elé.

- 57 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél rámutat, hogy a megtámadott ítélet nem ad választ erre a jogalapra, amelyet abból vezet le, hogy a sport-választottbíróóság kényszerválasztottbíráskodása, a Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) által gyakorolt jogszerűségi felülvizsgálat rendkívül marginális jellegével együttesen akadályozza az uniós jog tényleges alkalmazását. Következésképpen az nem rendelkezik szabályszerű indokolással (az alkotmány 149. cikke).
- 58 Ezen első jogalap második részében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet nem vizsgálja meg, hogy a sport-választottbíróóság 2017. március 9-i ítélete, amelyet a megtámadott ítélet ítélt dolognak ismer el, tiszteletben tartja-e az uniós jog alapvető rendelkezéseit, annak ellenére, hogy e választottbíróósági ítélet nem képezte az uniós jognak való megfelelés vizsgálatának tárgyát.
- 59 Az EUMSZ 344. cikkben rögzített elv értelmében a tagállamok – köztük Belgium – nem tehetik lehetővé, hogy a Szerződések értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat ne a Szerződésekben előírt eljárások útján rendezzék (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 31. pont). Másrészt az uniós jogot „az a sajátosság jellemzi, hogy a Szerződések által alkotott önálló jogforrásból származik, hogy a tagállamok jogához viszonyítva elsőbbséggel bír, valamint hogy az állampolgáraikra és magukra a tagállamokra is alkalmazandó rendelkezések sora közvetlen hatállyal rendelkezik. [...] Az uniós jogrend sajátos jellemzői és autonómiája megőrzésének biztosítása érdekében a Szerződések az uniós jog értelmezése terén a koherencia és egységesség biztosítására szolgáló bírósági rendszert hoztak létre” (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 33. és 35. pont).
- 60 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése értelmében a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban. Közelebbről, a bírósági rendszer ekképp felfogott sarokkövét az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás alkotja (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 36. és 37. pont).
- 61 Bár a jogerő elve megvalósításának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak, „[n]em lehetnek kedvezőtlenebbek [...], mint a hasonló belső jellegű esetekre vonatkozó szabályok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve)” (2009. szeptember 3-i Fallimento Olimpiclub ítélet, C-2/08, EU:C:2009:506, 24. pont).
- 62 Amennyiben az érintett felek akaratából a jogvitájukat egy olyan választottbíróóság által hozott határozattal rendezik, amely nem tekinthető az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „tagállami bíróságnak”, és amely ezért nem jogosult arra, hogy

előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz forduljon, a tagállami bíróságok által végzett felülvizsgálat korlátozott jellegű lehet, de csak akkor, ha „e felülvizsgálat keretében megvizsgálhatók az alapvető uniós jogi rendelkezések, és azok adott esetben a Bíróság előtti előzetes döntéshozatal tárgyát képezhetik” (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 54–55. pont). Az uniós jog alapvető rendelkezéseinek és különösen az európai közrendre vonatkozó rendelkezéseknek ez a felülvizsgálata még inkább alapvető fontosságú, ha a választottbíráskodást egy olyan szervezet alapszabálya „kényszeríti ki”, mint a FIFA.

- 63 A bíróságokról szóló törvénykönyv 23–28. cikke és a nemzetközi magánjogi törvénykönyv 22–29. cikke nem akadályozhatja meg azt, hogy valamely tagállam bíróságai előtt megkérdőjelezzék a választottbírók által egy másik eljárásban a többek között a munkavállalók szabad mozgására (EUMSZ 45. cikk és a Charta 15. cikke), a szolgáltatásnyújtás szabadságára (EUMSZ 56. cikk és a Charta 16. cikke), a tőke szabad mozgására (EUMSZ 63. cikk), a versenyjogra (EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk) vonatkozó uniós jogi közrendi szabályok értelmezésével kapcsolatban elbírált kérdéseket. A jogerő elvének olyan alkalmazása, amely megtiltja a belga bíróságnak, hogy megvizsgálja, hogy a sport-választottbírók Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) által felülvizsgált választottbírói ítélete nem sérti-e az uniós jog alapvető rendelkezéseit, és ennek érdekében adott esetben előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesszen a Bíróság elé, a fent említett területeken az uniós jogi szabályok hatékony alkalmazásának olyan akadályait vonná maga után, amelyeket a jogbiztonság elve nem igazolhat, és ezért azt az uniós jog tényleges érvényesülésének elvével ellentétesnek kell tekinteni (2009. szeptember 3-i Fallimento Olimpiclub ítélet, C-2/08, EU:C:2009:506, 30. és 31. pont).
- 64 Ezenkívül a 2014/104/EU irányelv 1. cikkéből, 2. cikkének 1. pontjából, valamint 4. és 5. cikkéből az következik, hogy az uniós jog biztosítja a versenyjog (azaz az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk) megsértése miatt kárt szenvedett személyek azon jogának hatékony gyakorlását, hogy e kár teljes megtérítését kérjék és abban részesüljenek, valamint hogy a tényleges érvényesülés elvével összhangban a nemzeti anyagi és eljárási szabályokat úgy kell alkalmazni, hogy azok ne tegyék gyakorlatilag lehetetlenné vagy túlzottan nehézé e jog gyakorlását.
- 65 Hasonlóképpen, a Charta 47. cikke értelmében mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, joga van a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.
- 66 Ebből következik, hogy annak megállapításával, hogy az uniós jog és az EJEE által biztosított jogok FIFA általi megsértéséből eredő jogalapok elfogadhatatlanok vagy megalapozatlanok, anélkül hogy megvizsgálta volna, hogy a választottbírói ítélet tiszteletben tartja-e az uniós jog azon alapvető rendelkezéseit, amelyek vonatkozásában a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kérheti az e jogsértésből eredő kár megtérítését, a megtámadott ítélet – az

alkotmány 149. cikkének kivételével – a jogalapban hivatkozott valamennyi rendelkezést megsérti (indokolási kötelezettség).

B. Második jogalap

67 Második jogalapjával, amely azon alapul, hogy a megtámadott ítélet tévesen utasította el a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél UEFA-val szembeni kártérítési kérelmét, a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a következő rendelkezések megsértésére hivatkozik:

- az alkotmány 149. cikke;
- az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk;
- a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlament és tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdése, 2., 3., 4., 5. cikke, valamint 11. cikkének (1) bekezdése;
- a polgári törvénykönyv 1382., 1383. és 1384. cikke.

68 Az első részben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozott, hogy az UEFA aktívan támogatta a *third party ownership* vagy *third party investment* megállapodások tilalmát. A feltételek egyenértékűségére vonatkozó elmélet alkalmazásával tehát úgy kell tekinteni, hogy az UEFA – legalábbis közvetve – maga is hozzájárult a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által elszenvedett különböző károkhoz, és ebből következően felel azok megtérítéséért. A 2014/104 irányelv 11. cikkének (1) bekezdésére tekintettel, mivel így tehát „a versenyjogi jogsértést közös magatartással előidéző vállalkozások” közé tartozik, az UEFA-t egyetemlegesen felelősnek kell tekinteni az e jogsértések által okozott kárért, és ennél fogva köteles teljes egészében megtéríteni e kárt.

69 A második részben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet megállapította, hogy a FIFA „*a svájci magánjog hatálya alá tartozó nonprofit szervezet, amely az országukban és területükön a labdarúgás szervezéséért és ellenőrzéséért felelős nemzeti szövetségeket tömöríti*”, és hogy az UEFA „*az európai kontinens nemzeti szövetségeit tömörítő nonprofit szervezet*”. Következésképpen a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozott, hogy az UEFA szövetségek konföderációja, amely maga is a FIFA tagja. Az UEFA vitatta ezt az állítást.

70 Az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk közvetlen joghatásokat fejt ki a magánszemélyek közötti jogviszonyokban, és olyan jogokat keletkeztet a jogalanyok számára, amelyeket a nemzeti bíróságoknak védelemben kell részesíteniük (a Bíróság 2019. március 14-i Skanska Industrial Solutions és társai ítélete, C-724/17, EU:C:2019:204, 24. pont; 2014. június 5-i Kone és társai ítélete, C-557/12, EU:C:2014:1317, 20. pont). E rendelkezések teljes érvényesülését, és

különösen az ott megfogalmazott tilalmak hatékony érvényesülését kockáztatná, ha nem igényelhetne bármely sérelmet szenvedett személy kártérítést olyan magatartás által okozott kárért, amely alkalmas a verseny korlátozására vagy torzítására (a Bíróság 2019. március 14-i Skanska Industrial Solutions és társai ítélete, C-724/17, EU:C:2019:204, 2[5]. pont). A teljes kártérítéshez való ezen jogot a 2014/104/EU irányelv 1., 2., 3. és 4. cikke is megerősíti.

- 71 Az EUMSZ 101. cikk alkalmazása kapcsán a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozott, hogy mivel a vállalkozások társulásai társulásának valamennyi döntése kötelezi a tagjait, amelyeknek egyébként azt tiszteletben kell tartaniuk, így a vállalkozások társulásainak olyan társulásaként, amelyen belül a határozatot hozták, e határozat társkibocsátóinak minősülnek (a Törvényszék 2005. január 26-i Piau kontra Bizottság ítélete, T-193/02, EU:T:2005:22, 75. pont). E tekintetben nem követelmény, hogy a társulás tagjai ténylegesen részt vegyenek a jogsértésben, hanem kizárólag az, hogy a társulásnak belső szabályai értelmében lehetősége legyen tagjai kötelezésére (a Bíróság 2000. november 16-i Finnboard kontra Bizottság ítélete, C-298/98 P, EU:C:2000:634).
- 72 Az EUMSZ 102. cikk alkalmazása kapcsán a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozott, hogy a FIFA által kibocsátott, a „*third party ownership*” vagy „*third party investment*” megállapodásokat tiltó szabályok is az EUMSZ 102. cikk értelmében vett kollektív erőfölénnyel való visszaélésnek tekinthetők, amelyben mind a FIFA, mind az UEFA részt vesz a FIFA-ban való alapszabályon alapuló részvételének mértékében, mivel a nemzeti szövetségek, illetve a klubokat tömörítő nemzeti szövetségek a gazdasági szereplőkkel és a fogyasztókkal szemben kollektív szervezetként jelennek meg.
- 73 Az EUMSZ 102. cikk és a 2014/104 irányelv 11. cikkének (1) bekezdése értelmében a kollektív erőfölénnyel való visszaélésben való részvétel, azaz a „közös magatartásban” „passzív hozzájárulásból”, sőt „a magatartás hallgatóságos jóváhagyásából” is eredhet, anélkül hogy a vállalkozásnak külön döntéshozatali, beavatkozási vagy szankcionálási jogkörrel kellene rendelkeznie az erőfölénnyel való visszaélés végrehajtását illetően.
- 74 Ebből a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél szerint az következik, hogy jogilag nem igazolt az UEFA bármiféle felelősségének kizárása a „*third party ownership*” vagy a „*third party investment*” tilalmának alkalmazásából eredő károkért.

C. Harmadik jogalap

- 75 Harmadik jogalapjával a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet elutasította az URBSFA-val szemben benyújtott keresetét, tévesen megállapítva, hogy a sport-választottbíróóság által 2017. március 9-én hozott ítélethez fűződő bizonyító erő alapján rá hárult annak bizonyítására, hogy az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikke összeegyeztethetetlen az uniós joggal;

erre vonatkozóan bizonyítást a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél nem terjesztett elő.

76 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a következő rendelkezések megsértésére hivatkozik:

- az alkotmány 149. cikke;
- az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése;
- az EUMSZ 18., EUMSZ 45., EUMSZ 56., EUMSZ 63., EUMSZ 101., EUMSZ 102., EUMSZ 267. és EUMSZ 344. cikk;
- a Charta 15., 16. és 47. cikke;
- a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke, 2. cikkének 1. pontja, valamint 4. és 5. cikke;
- az uniós jog tényleges érvényesülésének elve;
- az uniós jog nemzeti rendelkezésekkel szembeni elsőbbségének elve, amely különösen az EUSZ 4. cikkből és az EUMSZ 288. cikkből következik;
- a bíróságokról szóló törvénykönyv 23–28. cikke, 870. cikke és 1713. cikkének 9. §-a;
- a polgári törvénykönyv 1165., 1315. cikke, 1350. cikkének 3° pontja, 1352., 1382. és 1383. cikke.

77 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra hivatkozik, hogy amennyiben megállapítást nyer a tőke EUMSZ 63. cikkben biztosított szabad mozgásának korlátozása, amely az EUMSZ 101. cikk által tiltott kartellból, megállapodásból vagy döntésből eredhet, e korlátozás felállítójának kell bizonyítania, hogy azt jogszerű célok igazolják, és e célok megvalósításához képest arányos.

78 Bár a felek között hozott jogerős választottbíróági határozat bizonyító erővel rendelkezik az olyan harmadik személyekkel szemben, akik nem vettek részt az eljárásban, és arra hivatkozhatnak, az e rendelkezésekből eredő bizonyító erő mindazonáltal nem akadályozhatja meg az uniós jogi rendelkezések tényleges érvényesülését.

79 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél szerint ebből az következik, hogy e rendelkezések nem eredményezhetik azt, hogy a tőke szabad mozgásának a FIFA határozatából eredő korlátozása miatt sérelmet szenvedett fél feladata annak bizonyítása, hogy e korlátozást nem igazolják jogszerű célok, és az azokkal nem is

arányos, a sport-választottbíróóság azon határozatához kapcsolódó bizonyító erő miatt, amelynek hatályon kívül helyezését a Tribunal fédéral suisse (svájci szövetségi bíróság) utasította el, vagyis egy olyan bíróság, amely – a belga bíróságokkal ellentétben – nem köteles az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére.

- 80 E rendelkezések ilyen alkalmazása, amely bizonyító erőt kapcsol a sport-választottbíróóság határozatához az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkének a tőke szabad mozgásával, a szolgáltatásnyújtás szabadságával és a munkavállalás szabadságával, valamint az EUMSZ 101. cikkel és az EUMSZ 102. cikkel való összeegyeztethetőségét illetően, azzal a következménnyel járna, hogy a belga bíróságok előtt, amelyek az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdésekben a Bírósághoz fordulhatnak, és kötelesek is fordulni, az intézkedés jogszerű céljának hiányára vagy az intézkedés és az arányosság hiányára vonatkozó bizonyítás terhét az e korlátozások által sérelmet szenvedett személy viseli. Ez jelentősen akadályozná az e területre vonatkozó uniós szabályok hatékony alkalmazását, ezért azt az uniós jog tényleges érvényesülésének elvével ellentétesnek kell tekinteni.
- 81 A megtámadott ítélet azzal, hogy nem terjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé, sérti a jogalapban hivatkozott valamennyi rendelkezést.
- 82 Az ellenérdekű felek e jogalapok mindegyikével szemben elfogadhatatlansági kifogást hoznak fel.

VII. A Cour de cassation (semmitőszék) értékelése és az előzetes döntéshozatalra utalás indokolása

A. Az első jogalapról

- 83 A Cour de cassation (semmitőszék) úgy véli, hogy a fegyelmi szankciók jogellenességére vonatkozó, a választottbíráskodás kényszerjellegére alapított jogalap első része nem megalapozott, mivel a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) arra azt a választ adta, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a jogvita keletkezését követően megerősítette a sport tekintetében a választottbíróóság hatáskörét, és e bíróság hatáskörét egyik fél sem vitatta.
- 84 A második részt illetően a Cour de cassation (semmitőszék) úgy ítéli meg, hogy az elfogadhatatlansági kifogásnak nem lehet helyt adni. A megtámadott ítélet a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél FIFA-val szembeni kérelmét elutasító határozatát nem arra a megfontolásra alapozza, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél nem bizonyítja az uniós jogból levezetett kifogásait, hanem arra a megfontolásra, hogy a 2017. március 9-i ítélet jogereje megtiltja a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) számára, hogy újból megvizsgálja az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkének e joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó kérdést.

- 85 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése értelmében az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződések értelmezése és alkalmazása során; a tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.
- 86 A Charta 47. cikke értelmében mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.
- 87 A 2014/104/EU irányelv előírja:
- az 1. cikk (1) bekezdésében, hogy ezen irányelv bizonyos, annak biztosításához szükséges szabályokat határoz meg, hogy a valamely vállalkozás vagy vállalkozások társulása által elkövetett versenyjogi jogsértés következtében kárt szenvedett személyek az adott vállalkozással vagy vállalkozások társulásával szemben hatékonyan érvényesíthessék az elszenvedett kár teljes megtérítésére vonatkozó jogukat; ezenfelül olyan szabályokat is megállapít, amelyek – azáltal, hogy az Unió egész területén azonos szintű védelmet biztosítanak az ilyen kárt elszenvedett valamennyi személynek – erősítik a torzulásoktól mentes belső piaci versenyt és elhárítják a belső piac megfelelő működésének akadályait;
 - a 2. cikk 1. pontjában, hogy ezen irányelv alkalmazásában „versenyjogi jogsértés” az EUMSZ 101. vagy EUMSZ 102. cikk, vagy a nemzeti versenyjog megsértése;
 - a 4. cikkben, hogy a tényleges érvényesülés elvével összhangban a tagállamok biztosítják, hogy a kártérítési igények érvényesítésére vonatkozó valamennyi nemzeti szabály és eljárás oly módon kerüljön megállapításra és alkalmazásra, hogy ne tegyék a gyakorlatban megvalósíthatatlanná vagy túlzottan nehézé a versenyjogi jogsértéssel okozott kár teljes megtérítésére vonatkozó uniós jog gyakorlását; az egyenértékűség elvével összhangban az EUMSZ 101. vagy EUMSZ 102. cikk megsértésén alapuló kártérítési keresetekre vonatkozó nemzeti szabályok és eljárások nem lehetnek kedvezőtlenebbek az állítólagos károsult felekre nézve, mint a nemzeti jog megsértése miatt indított, hasonló kártérítési keresetekre irányadó szabályok és eljárások.
- 88 1982. március 23-i Nordsee ítéletében (102/81, EU:C:1982:107) a Bíróság emlékeztetett annak fontosságára, hogy a közösségi jogot valamennyi tagállam területén teljes mértékben tiszteletben tartsák, így a szerződő felek attól nem térhetnek el, és felhívja a figyelmet arra, hogy ha egy hagyományos választottbíráskodás közösségi jogi kérdéseket vetne fel, a rendes bíróságok e kérdések vizsgálatára kényszerülhetnek, vagy a választottbíráóságoknak nyújtott közreműködés keretében, többek között abból a célból, hogy segítséget nyújtsanak nekik bizonyos eljárási cselekményekben vagy az alkalmazandó jog értelmezésében, vagy a választottbíráósági ítélet adott eset körülményeitől függően többé vagy kevésbé kiterjedt felülvizsgálata keretében, amelyre az eléjük terjesztett fellebbezés, ellentmondás, végrehajthatóvá nyilvánítás vagy az

alkalmazandó nemzeti jog által biztosított bármely más jogorvoslat esetén kerül sor.

- 89 A Bíróság a 2018. március 6-i Achmea ítéletében (C-284/16, EU:C:2018:158) kifejti, hogy az uniós jogrend sajátos jellemzői és autonómiája megőrzésének biztosítása érdekében a Szerződések az uniós jog értelmezése terén a koherencia és egységesség biztosítására szolgáló bírósági rendszert hoztak létre; hogy ennek keretében az EUSZ 19. cikkel összhangban a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint azoknak a jogoknak a bírói védelmét, amelyek a jogalanyokat e jog alapján megilletik; valamint különösen, hogy a bírósági rendszer ekképp felfogott sarokkövét az EUMSZ 267. cikkben szereplő előzetes döntéshozatali eljárás alkotja, amelynek – a bírák közötti párbeszédnek a Bíróság és a tagállami bíróságok közötti létrehozatalával – a célja az uniós jog értelmezése egységességének biztosítása, így lehetővé téve az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását.
- 90 2022. április 7-i Avio Lucos ítéletében (C-116/20, EU:C:2022:273) ugyanezen bíróság egyrészt úgy határozott, hogy mind a jog, mind a jogviszonyok stabilitásának, illetve az igazságszolgáltatás megfelelő működésének biztosításához fontos, hogy ne lehessen többé vita tárgyává tenni azokat a bírósági határozatokat, amelyek a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerülését, illetve az azok előterjesztésére nyitva álló határidők elteltét követően jogerőre emelkedtek. Ennélfogva az uniós jog nem írja elő a nemzeti bíróságnak, hogy eltérjen a bírósági határozatokat jogerőre emelő belső eljárási szabályok alkalmazásától, még akkor sem, ha ez lehetővé tenné az uniós joggal összeegyeztethetetlen nemzeti helyzet orvosolását. Másrészt a jogerő elve megvalósításának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. Nem lehetnek azonban kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jellegű esetekre vonatkozó szabályok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve).
- 91 Miután megállapította, hogy „a bíróságokról szóló törvény 1713. cikkének 9. §-a értelmében »a választottbírói ítéletnek a felek között ugyanolyan hatálya van, mint a bíróság határozatának«, és hogy „a bíróságokról szóló törvénykönyv 24. és 28. cikke értelmében a jogerős határozat a kihirdetésétől kezdve jogerős [...], és a határozat jogerőre emelkedik, amint az már nem támadható meg vagy nem lehet fellebbezni, a törvény által előírt kivételektől eltekintve és a rendkívüli jogorvoslatok hatásainak sérelme nélkül”, a megtámadott ítélet úgy ítéli meg, hogy „e jogszabályi rendelkezésekből az következik, hogy a választottbírói ítélet a meghozatalának időpontjától kezdve ítélt dolognak minősül anélkül, hogy azt előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítási eljárást kellene lefolytatni, azon eset kivételével, amikor a választottbírói ítéletet fellebbezés alapján más választottbírók megváltoztatják, vagy az állami bíróság hatályon kívül helyezi”.

- 92 Kimondja, hogy a 2017. március 9-i választottbíróági ítélet jogerős és ítélt dolognak minősül, elbírálja a szabályzat 18a. és 18b. cikkének az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó vitatott kérdést, és hogy következésképpen az e cikkeknek az EUM-Szerződés és az EJEE első kiegészítő jegyzőkönyve rendelkezéseire tekintettel fennálló állítólagos jogellenességére alapított jogalapok a választottbíróági ítélet anyagi jogereje miatt elfogadhatatlanok.
- 93 A jogalap e részében azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet nem vizsgálja meg, hogy a sport-választottbíróóság 2017. március 9-i ítélete, amelynek jogerejét elismeri, tiszteletben tartja-e az uniós jog azon alapvető rendelkezéseit, amelyek megsértésére a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél hivatkozik, azt állítva, hogy ez számára sérelmet okoz, jóllehet ezen ítélet nem képezte az e joggal való összeegyeztethetőség olyan vizsgálatának tárgyát, amely lehetővé tenné, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszenek az Európai Unió Bírósága elé.
- 94 A jogalap e részének vizsgálata feltételezi az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének értelmezését, valamint azt, hogy az ítélethozatal előtt az ítélet rendelkező részében megfogalmazott első kérdést az Európai Unió Bírósága elé kell terjeszteni.

B. A második jogalapról

- 95 A Cour de cassation (semmtőszék) úgy véli, hogy a második jogalap első része a megtámadott határozat téves olvasatán alapszik, mivel a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) már válaszolt rá annak megállapításával, hogy az a körülmény, hogy az UEFA aktívan támogatta a vitatott tilalmat, nem releváns a polgári jogi felelősség szempontjából, annál is inkább, mivel a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél UEFA által szervezett mérkőzéseken való részvétele 2015-ben tisztán hipotetikus jellegű volt.
- 96 Úgy ítéli meg, hogy a második jogalap második részének vizsgálata a hatáskörét meghaladó ténybeli vizsgálatokat igényel, így e jogalap a felülvizsgálati eljáráshoz kapcsolódó okból elfogadhatatlan.

C. A harmadik jogalapról

- 97 A Cour de cassation (semmtőszék) elfogadhatónak tartja a jogalapot, mivel az nem kötelezi őt arra, hogy ténybelileg értékelje a választottbíróági ítéletből eredő bizonyíték megdöntése érdekében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által felhozott jogalapokat, és mivel az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének megsértésére hivatkozó jogalap imperatív jellegű, és arra először a Cour de cassation (semmtőszék) előtt is lehet hivatkozni. Amennyiben a jogalap megalapozott, e rendelkezés megsértése elegendő a felülvizsgálathoz.
- 98 A megtámadott ítélet elutasítja a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél URBSFA-val szemben benyújtott kérelmét azzal az indokkal, hogy „az ítélet harmadik személyekkel szemben érvényesíthető, abban az értelemben, hogy annak

léte a jogrenden belül mindenkire kötelező”, hogy „az ítélet harmadik személyekkel szembeni érvényesíthetősége azt jelenti, hogy valamely vitatott kérdésben vagy vitatott pontban hozott döntés bizonyító erejére hivatkozni lehet harmadik személyekkel szemben és harmadik személyek által, az ellenkező bizonyításáig”, hogy „ez a szabály érvényes a választottbírói ítéletre is”, továbbá hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél nem dönti meg a választottbírói határozatának bizonyító erejét.

- 99 A jogalap azt kifogásolja, hogy a megtámadott ítélet a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félre hárítja az említett ítéletből eredő azon vélelem megdöntését, hogy az STJ-szabályzat 18a. és 18b. cikkéből eredő korlátozások megfelelnek az uniós jog azon alapvető rendelkezéseinek, amelyek megsértése kapcsán a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél azt állítja, hogy ez kárt okozott számára, jóllehet ezen ítélet nem képezte az uniós joggal való összeegyeztethetőség olyan vizsgálatának tárgyát, amely lehetővé tenné, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszenek a Bíróság elé.
- 100 A jogalap e részének vizsgálata az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének értelmezését feltételezi. A határozathozatal megelőzően tehát a jelen ítélet rendelkező részében megfogalmazott második kérdést az Európai Unió Bírósága elé kell terjeszteni.